

KMOBRIEF

NIEUWSBRIEF VOOR DE ONDERNEMER

ERNST & YOUNG
FROM THOUGHT TO FINISH.™
nummer 63

I N H O U D

WAT DOEN DE KAMERS
VOOR HANDELS-
ONDERZOEK?

WAT ZIJN DE AANWIJ-
ZINGEN VOOR EEN
NAKEND FAILLISSEMENT?

DE TOEGANG TOT
DE GEGEVENS

HET GERECHTELIJK
AKKOORD

DE VERWERKING VAN
DE GEGEVENS

BESLUIT

Maandelijks nieuwsbrief van Ernst & Young
Mei 2000, vierde jaargang

BEDRIJF IN MOEILIKHEDEN

Bedrijf in moeilijkheden: hoe blijft u onopgemerkt?

Sinds de faillissementswet van 8 augustus 1997 volstaat de vaststelling dat de schuldenaar is opgehouden te betalen en dat zijn krediet aan het wankelen werd gebracht niet langer voor de faillietverklaring. Anderzijds kent de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord aan de kamers voor handelonderzoek de rol toe latente faillissementen op te sporen of een gerechtelijk akkoord voor te stellen.

De kamers voor handelonderzoek staan onder leiding van de rechter van de rechtbank van koophandel. Ze hebben als taak elementen te verzamelen die het onderzoek van de situatie van de ondernemer in moeilijkheden mogelijk moeten maken. Sommige van die "aanwijzingen" moeten wettelijk verplicht aan de rechtbank worden meegedeeld, andere raken bij de rechtbank bekend door handelingen in de praktijk.

Wat doen de kamers voor handelonderzoek?

Elke handelsrechtbank installeert één of meer kamers voor handelonderzoek. De voorzitter is een beroepsmagistraat die door twee handelsrech-

ters wordt bijgestaan. Die kamers voor handelonderzoek hebben tot doel kooplieden met betaal-moeilijkheden te volgen die de continuïteit van hun onderneming kunnen bedreigen. Ze sporen ook latente faillissementen op aan de hand van diverse aanwijzingen, die ze verzamelen en bijhouden in hun griffie.

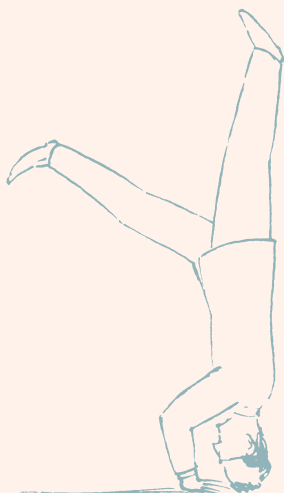
Wat zijn de aanwijzingen voor een nakend faillissement?

De rechter moet de handelaar of zaakvoerder wijzen op zijn wettelijke verplichtingen, de ernst van de situatie en de risico's die aan die situatie verbonden zijn. De rechter moet er ook op toezien dat de betrokkene onverwijld de nodige maatregelen treft om zijn onderneming er weer bovenop te brengen, of juist het faillissement erkent.

Naast de balans zijn de belangrijkste klassieke aanwijzingen van financiële moeilijkheden de niet-betaling van de RSZ-bijdragen, de BTW en de bedrijfsvoorheffing. Een koopman met betaalmoelijkheden zal alles in het werk stellen om niet in het oog te springen en om zichzelf via die aanwijzingen niet te verraden.

De kamers voor handelonderzoek beschikken over een hele reeks aanwijzingen. Sommige zijn door de wet op het gerechtelijk akkoord of door andere wetten in het leven geroepen, terwijl andere uit de praktijk zijn ontstaan. De verzameling van aanwijzingen wordt niet door de wet aan banden gelegd. De praktijk kan bijgevolg nog nieuwe aanwijzingen voortbrengen. Handelaars en zaakvoerders zullen er evenwel alles aan doen om niet terecht te komen in een situatie die via bestaande aanwijzingen hun financiële moeilijkheden onder de aandacht van de rechtbank van koophandel brengt.

DE GEGEVENS DIE AAN DE RECHTBANK MOETEN WORDEN GEMELD

• Lijst van protesten

Elke schuldeiser met een wissel die op de vervaldag niet betaald is en/of werd betwist, brengt de griffie van de rechtbank van koophandel daarvan op de hoogte. Op die lijst staan alle geprotesteerde wissels. Iedereen kan er inzage van nemen.

De lijst van protesten vermeldt:

- de datum van het protest
- de naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van degene in wiens voordeel het stuk is uitgegeven of van de trekker
- de naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van de ondertekenaar van het orderbriefje of de acceptant van de wisselbrief
- de vervaldag
- het bedrag van het stuk
- de verstrekte waarde
- het antwoord op het protest.

• Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

Uiterlijk een maand na het verstrijken van elk kwartaal zendt de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) een lijst van de kooplieden die reeds twee kwartalen de verschuldigde sociale zekerheidsbijdragen niet meer betaald hebben naar de griffie van de rechtbank van koophandel van het rechtsgebied waarbinnen zij hun woonplaats of hun maatschappelijke zetel hebben. De lijst vermeldt de naam van de koopman en het verschuldigde bedrag.

• Administratie van Financiën: BTW en bedrijfsvoorheffing

Uiterlijk een maand na het verstrijken van elk

kwartaal zendt de administratie van Financiën een lijst van de kooplieden die reeds twee kwartalen de verschuldigde BTW of bedrijfsvoorheffing niet meer betaald hebben naar de griffie van de rechtbank van koophandel van het rechtsgebied waarbinnen zij hun woonplaats of hun maatschappelijke zetel hebben. Op die lijst staat de naam van de koopman en het verschuldigde bedrag.

• Vonnissen

Veroordelende verstekvonnissen en vonnissen op tegenspraak uitgesproken tegen kooplieden die de gevorderde hoofdsom niet hebben betwist, worden eveneens gezonden naar de griffie van de rechtbank van koophandel van het rechtsgebied waarbinnen zij hun woonplaats of hun maatschappelijke zetel hebben.

• Inbeslagneming

Bij beslaglegging op roerende of onroerende goederen van vennootschappen of personen die in het handelsregister zijn ingeschreven, stuurt de gerechtsdeurwaarder of de griffier van de rechtbank van eerste aanleg die de akte van inbeslagneming heeft betekend, binnen de 24 uur een kopie van de kennisgeving van inbeslagneming naar de griffie van de rechtbank van koophandel. De griffie bewaart de kennisgevingen drie jaar.

• Balansen en jaarrekeningen

De vennootschappenwet stipuleert dat de jaarrekeningen van elke vennootschap ter griffie moeten worden neergelegd en daar in een dossier moeten worden bewaard. De rechter die met het onderzoek is belast, kijkt de balans, de resultatenrekening en de toelichtingen na.

De wet voorziet ook dat "wanneer uit de balans een overgedragen verlies blijkt, of wanneer uit de resultatenrekening gedurende twee opeenvolgende boekjaren een verlies van het boekjaar blijkt, de bestuurders de toepassing van de waarderingsregels in de veronderstelling van continuïteit moeten verantwoorden in het jaarverslag".

• Toezicht van de commissaris

De commissarissen die tijdens hun onderzoek ernstige feiten vaststellen die de continuïteit van de onderneming kunnen bedreigen, moeten daarover uitvoerig schriftelijk verslag uitbrengen aan de bestuurders. Dat bepaalt de vennootschappenwet. Als de commissarissen niet binnen de maand na die verslaggeving op de hoogte zijn gebracht van

de beslissing van de raad van bestuur over de maatregelen om de continuïteit van de onderneming voor een redelijke termijn veilig te stellen, of als zij oordelen dat deze maatregelen de continuïteit van de onderneming niet garanderen voor een redelijke termijn, kunnen zij dat aan de rechtbank van koophandel bekendmaken.

• Intrekking van de erkenning van een ondernemer

Uiterlijk een maand na zijn beslissing tot klas-senverlaging, schorsing of intrekking van één of meer erkenningen van een aannemer, of tot uitsluiting van een aannemer van overheidsopdrachten, zendt de Minister tot wiens bevoegdheid de erkenning der aannemers behoort, een afschrift van die beslissing naar de griffie van de rechtbank van koophandel van het rechtsgebied waarbinnen de koopman zijn woonplaats of zijn maatschappelijke zetel heeft.

DE GEGEVENS DIE UIT DE PRAKTIJK BEKEND RAKEN

De griffie mag andere elementen verzamelen dan degene die de wet uitdrukkelijk voorziet. Soms verstrekken de administraties ook spontaan informatie aan de griffie.

• Andere gerechtelijke beslissingen dan de beslissing tot inbeslagname

Een voorbeeld daarvan is ordonnantie die een pandbeslag, met name een pandbeslag op handelsfondsen, toestaat.

• Aanklachten van het parket

Het parket kan de griffie op de hoogte brengen van strafrechtelijke vonnissen voor zover de dossiers aantonen dat een bedrijf met betaalmoeilijkheden of ernstige werkingsproblemen kampt.

Bijvoorbeeld : uitgifte van ongedekte cheques of niet-neerlegging van de jaarrekeningen.

De kamers voor handelsonderzoek verzamelen alle informatie die ze ontvangen. Zo volgen ze de evolutie van de financiële toestand van de koopman. Ze kunnen hem voorstellen een gerechtelijk akkoord met zijn schuldeisers te sluiten om zijn situatie weer gezond te maken.

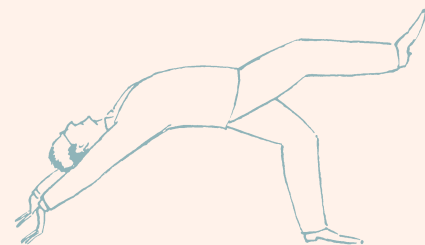
De toegang tot de gegevens

De aanwijzingen hebben tot doel bedrijfsfalngen op een doeltreffende manier te voorkomen. Zodra de kamer voor handelsonderzoek ervan op de hoogte is gebracht dat een koopman tijdelijk zijn schulden niet meer kan betalen, onderzoekt de rechter het dossier en gaat hij de mogelijkheden van een gerechtelijk akkoord na. Dat is de reden waarom de kamers voor handelsonderzoek zoveel gegevens over de ondernemingen verzamelen en een dossier op naam aanleggen.

Elke koopman mag te allen tijde zijn dossier ter griffie gaan inkijken. Hij is tevens gerechtigd alle onjuiste gegevens die op hem betrekking hebben, te laten verbeteren. Hij heeft er belang bij dat de gegevens in zijn dossier up-to-date en juist zijn. Anders kan er een opeenstapeling van onjuiste aanwijzingen tegen hem ontstaan.

Het beroepsgeheim dekt de informatie die in dit verband wordt verzameld. Een rechter of griffier mag die informatie enkel voor wettelijk voorziene doeleinden gebruiken, dus niet voor het opsporen van faillissementen. Als een handelsrechter die beroepshalve ook kredietverstrekker is, dossiers inkijkt waarmee hij niet belast is, begaat hij een ernstige fout.

Het gerechtelijk akkoord

In de wet betreffende het gerechtelijk akkoord spelen de kamers voor handelsonderzoek een hoofdrol. De dossiers die worden aangelegd, hebben niet enkel tot doel latente faillissementen op te sporen. Voor kooplieden met tijdelijke betaalmoeilijkheden kunnen ze ook een gerechtelijk akkoord als alternatief bieden.

VOORWAARDEN

Het gerechtelijk akkoord kan aan de schuldenaar worden toegestaan als hij tijdelijk zijn schulden niet kan voldoen of als de continuïteit van zijn onderneming bedreigd wordt door moeilijkheden die op vrij korte termijn tot het ophouden van betalen kunnen leiden.

PROCEDURE

Als de kamers voor handelsonderzoek oordelen dat een schuldenaar voldoet aan de voorwaarden om het akkoord te verkrijgen, dan wordt hij opgeroepen en gehoord. Zo krijgen

Dankzij de gegevens die de kamers voor handelsonderzoek verzamelen, kan de rechtbank van koophandel snel ingrijpen door het gerechtelijk akkoord voor te stellen om de onderneming in moeilijkheden te redden.

ze alle inlichtingen over de stand van zijn zaken en eventuele herstelmaatregelen, en voorstellen van akkoord of vereffening.

De schuldenaar in moeilijkheden kan ook zelf rechtstreeks een aanvraag tot gerechtelijk akkoord aan de rechtbank van koophandel richten.

Mogelijke voorstellen zijn: betaallimieten en -termijnen, gedeeltelijke opschorting van betaling, opschorting van intresten. Hierna maakt de schuldenaar een herstel- of betalingsplan op.

Alle schuldeisers moeten zich akkoord verklaren met de akkoordprocedure en het betalingsplan.

De verwerking van de gegevens

De gegevens worden verzameld om latente faillissementen op te sporen. De rechter kan niet langer ambtshalve het failliet uitspreken, maar hij kan het dossier wel overmaken aan de Procureur des Konings. Die kan de faillietverklaring vorderen. De koopman moet ook het faillissement toegeven, als hij aan de voorwaarden van een faillissement voldoet.

Naast het faillissement voorziet de wet de mogelijkheid van het gerechtelijk akkoord. Dat akkoord stelt de koopman met tijdelijke betaalproblemen in staat de rechtbank een regeling met zijn schuldeisers te vragen. Daardoor kan hij zijn financiële situatie weer gezond maken, zijn schulden vereffenen en zijn onderneming er weer bovenop helpen.

Als het onderzoek is afgerond, kunnen de kamers voor handelonderzoek via tussenkomst van de rechter het volgende doen:

- **het dossier klasseren**, als de rechter oordeelt dat de continuïteit van de onderneming niet meer bedreigd is op het moment dat hij zijn onderzoek afsluit of dat de financiële moeilijkheden van de koopman niet meer zo nijpend zijn dat ze een voortzetting

van het onderzoek rechtvaardigen. Die beslissing is enkel voorlopig, de rechter kan ze later herroepen. Ook al wordt het dossier geklasseerd, elke belanghebbende kan toch om de faillietverklaring van de schuldenaar verzoeken en het parket kan toch een gerechtelijk akkoord vragen.

- **de koopman een gerechtelijk akkoord voorstellen**, als hij aan de voorwaarden voor het gerechtelijk akkoord voldoet (dus als hij tijdelijke betaalproblemen heeft en het hem aan liquide middelen ontbreekt). Als de schuldenaar in dit geval niet zelf het gerechtelijk akkoord aanvraagt, moet de rechter het dossier overmaken aan het parket. Het parket vraagt dan het gerechtelijk akkoord aan, als het dat nodig acht.

- **het dossier aan de Procureur des Konings overmaken**, als het verslag van de koopman aangeeft dat de voorwaarden voor de faillietverklaring aanwezig zijn, of m.a.w. als het krediet geschokt is (waardoor het vertrouwen van de schuldeisers weg is) en de betalingen zijn stopgezet. De kamers voor handelonderzoek zijn de schakel tussen de onderzoeksprocedure (het verzamelen van de informatie) en de procedure inzake faillissement. Dat komt doordat de rechter de situatie aan de Procureur des Konings moet voorleggen.

TIP:
Elke koopman die met tijdelijke betaalproblemen kampt, zal zo snel mogelijk zijn verschuldigde RSZ-bijdragen, BTW en bedrijfsvoorheffing aanzuiveren. Hij moet ervoor zorgen dat zijn slechte balans, de andere klassieke aanwijzing van problemen, snel weer presentabel wordt.

ERNST & YOUNG
FROM THOUGHT TO FINISH.™

MAANDELIJKE NIEUWSBRIEF
VAN ERNST & YOUNG

VERANTWOORDELIJKE
UITGEVER

Ernst & Young - Riet Bots,
Marcel Thiryalaan 204, 1200 Brussel.

Prijs: 2.500 BEF/jaargang
Verschijnt niet in juli.

INLICHTINGEN
Riet Bots,

Tel. 02/774 91 17 Fax 02/774 90 90
e-mail : riet.bots@ey.be
http://www.kmobrief.be
http://www.lettrepme.be

Besluit

De kamers voor handelonderzoek hebben in de wet betreffende het gerechtelijk akkoord van 1997 een concrete juridische rol gekregen en hebben tot doel zoveel mogelijk informatie over de kooplieden met betaalproblemen te verzamelen. Die gegevens, ook aanwijzingen genoemd, zijn belangrijk voor het economisch beleid. De rechter kan ze immers inroepen om de betrokken ondernemingen een gerechtelijk akkoord voor te stellen als de onderneming nog te redden is. De rechter kan

ze failliet verklaren als het krediet van de koopman geschokt is en hij zijn betalingen heeft stopgezet.

Elke koopman met betaalproblemen zal zijn situatie zo lang mogelijk verborgen houden door ervoor te zorgen dat de klassieke aanwijzingen (zijn balansen en zijn betalingen van RSZ-bijdragen, BTW en bedrijfsvoorheffing) hem niet verraden.

Isabelle Lootvoet

AVOCATE AU BARREAU DE BRUXELLES
PEETERS & PARTNERS